

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU**

Evidenčné číslo: 140004/B/2015/1406712414

MIESTNE DANE A ICH UPLATNENIE V PODMIENKACH SR A ČR

Bakalárska práca

2015

Dominika Knoppová

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU**

**MIESTNE DANE A ICH UPLATNENIE V PODMIENKACH
SR A ČR**

Bakalárska práca

Študijný program: 6276 7 00 Finančný manažment

Študijný odbor: 6276 7 00 Finančný manažment

Školiace pracovisko: Katedra podnikových financií

Vedúci záverečnej práce: Ing. Ivona Ďurinová, PhD.

Bratislava 2015

Dominika Knoppová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že túto bakalársku prácu som napísala samostatne na základe štúdiom nadobudnutých poznatkov, pod odborným vedením odbornej konzultantky s použitím odbornej literatúry a aktuálnej legislatívy.

Dátum:

.....
(podpis študenta)

Pod'akovanie

Týmto by som chcela pod'akovať svojej odbornej konzultantke Ing. Ivone Ďurinovej, PhD. za usmernenia a rady poskytnuté pri spracovaní tejto práce.

ABSTRAKT

KNOPPOVÁ, Dominika: *Miestne dane a ich uplatnenie v podmienkach SR a ČR.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; Katedra podnikových financií. – Vedúci diplomovej práce: Ing. Ivona Ďurinová, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2015, 57 s.

Cieľom bakalárskej práce je uviesť systém miestnych daní, ktoré sa uplatňujú Slovenskej republiky a Českej republiky s dôrazom na miestne dane a poplatky a ich uplatnenie v týchto krajinách. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 20 tabuliek a 4 grafy.

Prvá kapitola je venovaná základným teoretickým pojmom, ktoré súvisia s danou problematikou a všeobecnej charakteristike miestnych daní a poplatkov. Druhá a tretia kapitola obsahujú cieľ tejto práce, metodiku práce a metódy skúmania. Štvrtá kapitola je praktická časť aplikovaná na mestá Žiar nad Hronom a Beroun a podnikateľské subjekty. Piata kapitola popisuje závery skúmania.

Kľúčové slová: daňový systém, daň, daňová sústava, daňové princípy, mieste dane, daň z nehnuteľností, rozpočet.

ABSTRACT

KNOPPOVÁ, Dominika: *Local taxes and their application in Slovakia and the Czech Republic*. – Ekonomic university in Bratislava. Faculty of Business Management; department of corporate finance. – Director of final work: Ing. Ivona Ďurinová, PhD. – Bratislava: FPM, 2015, quantity of pages 57.

The aim of bachelor thesis is to introduce a system of local taxes that apply Slovak Republic and the Czech Republic with an emphasis on local taxes and their application in these countries. The work is divided into five chapters. Contains 20 tables and 4 charts.

The first chapter is devoted to fundamental theoretical concepts related to the topic and general characteristics of local taxes. The second and third chapter contains the objective of this work, work methodology and research methods. The fourth chapter is a practical part applied to Žiar nad Hronom and Beroun and businesses. The fifth chapter describes the conclusions of the investigation.

Keywords: tax system, tax, fiscal principles, local taxes, property tax, buget.

Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Daň v daňovom systéme.....	11
1.2 Daňové princípy	12
1.3 Daňová technika a jej prvky	14
1.3.1 Základné prvky daňovej techniky.....	14
1.3.2 Doplnkové prvky daňovej techniky.....	15
1.4 Daňová sústava v Slovenskej republike	15
1.5 Miestne dane a poplatky v SR.....	17
1.5.1 Daň z nehnuteľností.....	18
1.5.2 Daň za ubytovanie	21
1.5.3 Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady	21
1.6 Daňová sústava Českej republiky.....	22
1.7 Miestne poplatky v ČR.....	23
1.7.1 Daň z nehnuteľností.....	24
1.7.2 Poplatok za prevádzkovanie systému zhromažďovania, zberu, prepravy, triedenia, využívania a odstraňovania komunálnych odpadov	26
1.7.3 Poplatok z ubytovacej kapacity	26
2 Ciele bakalárskej práce	27
3 Metodika práce a metódy skúmania	29
4 Výsledky práce	30
4.1 Charakteristika mesta Žiar nad Hronom	30
4.2 Rozpočet mesta Žiar nad Hronom.....	31
4.3 Miestne dane mesta Žiar nad Hronom	34
4.4 Charakteristika mesta Beroun	38
4.5 Rozpočet mesta Beroun.....	39
4.6 Majetkové dane mesta Beroun	41
4.7 Komparácia vplyvu daní na podnikateľské subjekty vo vybraných mestách	46
4.8 Finančná a daňová sila vybraných miest	48
4.9. Využívanie príjmov mesta	50
5 Diskusia.....	52
Záver	54
Zoznam tabuliek a grafov	55
Zoznam použitej literatúry	56

Úvod

Miestne dane sa podieľajú najväčšou mierou na naplňaní rozpočtov miest a obcí. A skôr či neskôr sa s nimi každý dostane do kontaktu. Povinnosťou občana mesta alebo obce je prispievať na chod samosprávy v ktorej žije a užíva jej verejné statky.

Vyrubovanie miestnych daní, ich správa, výber, určovanie samotných sadzieb jednotlivých miestnych daní, ich vymáhanie ako aj rozhodovanie o výnimkách zdaňovania, to všetko sú činnosti, ktoré charakterizujú daňovú politiku na komunálnej – miestnej úrovni.

V čase doznievania hospodárskej krízy je dôležité zvyšovať efektívnosť využitia príjmov z daní a vhodne ich využiť na samotný chod samosprávy ale aj na budovanie kvality života občanov mesta v danom štáte.

Cieľom bakalárskej práce je uviesť systém miestnych daní uplatňovaných v Slovenskej republike ako aj v Českej republike. Následným porovnaním týchto systémom poukázať na daňové zaťaženie podnikateľského subjektu touto skupinou daní v oboch menovaných krajinách a v nich vybraných mestách ako aj zhodnotenie príjmov do mestského rozpočtu.

V práci je rozpracovaných päť kapitol. Praktická časť bola aplikovaná na mesto Žiar nad Hronom, Slovenská republika a na mesto Beroun, Česká republika.

Obsahom prvej kapitoly je teoretické vymedzenie danej problematiky s dôrazom na jej jednotlivé zložky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšiu prácu.

V druhej kapitole sú vymedzené ciele bakalárskej práce – hlavný cieľ a čiastkové ciele práce.

Postupy a metódy využité pri vypracovávaní tejto práce popisuje tretia kapitola.

Posledné kapitoly sú zamerané na praktickú aplikáciu, zobrazenie výsledkov zo skúmania miestnych daní a analyzovanie ich dopadu na podnikateľský subjekt a samotné mesto v daných legislatívnych podmienkach v jednotlivých krajinách.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Daň v daňovom systéme

Dane zastávajú významnú funkciu ako v politike tak aj ekonomike jednotlivých štátov. Hlavnou úlohou daňovej politiky je vytvorenie zdrojov potrebných na uskutočňovanie funkcií štátu. Predpokladom vytvorenia daňovej politiky je vytvorenie daňového systému, ktorý je účinný a spravodlivý.

Daňový systém predstavuje súhrn podsystemov (Tabuľka č.1.), ktorého súčasťou je sústava daní, legislatívne a teoretické nástroje, inštitúcie, ktorých úlohou je správa daní, ich určenie, vymáhanie a následná kontrola. Ide o systém v ktorom sa uplatňujú väzby a vzťahy medzi jednotlivými zložkami. Takýto daňový systém by mal spĺňať určité požiadavky. Podľa Ľ. Grúňa (2001), za optimálny daňový systém považuje ten, ktorý spĺňa tieto charakteristiky:

- ekonomicky efektívny,
- administratívne jednoduchý,
- pružný (flexibilný),
- politicky prehľadný,
- spravodlivý.

Tabuľka č.1 Prvky daňového systému¹

Daňový systém	Podsystemy daňového systému	Prvky
	Daňová teória	daňové princípy
	Daňová politika	nástroje, opatrenia
	Daňová legislatíva	smernice, nariadenia, zákony, vyhlášky
	Daňová sústava	dane (priame, nepriame)
	Daňová správa a kontrola	daňové subjekty, daňové úrady a ostatné daňové inštitúcie

Zdroj: LÉNÁRTOVÁ, G.2015. *Daňové systémy*

¹ LÉNÁRTOVÁ, G.2015. *Daňové systémy*. Bratislava : Ekonóm, 2015, s. 85. ISBN 978-80-225-4029-2

Daň možno charakterizovať ako povinnú, zákonom určenú, neekvivalentnú, spravidla sa opakujúcu platbu, ktorú daňové subjekty odvádzajú štátu v určenej výške a v stanovenom termíne.²

Podľa Lénártovej (2015) je daň povinná, účelová platba do verejných rozpočtov, ktorá je ukladaná ako povinnosť daňovým subjektom na základe všeobecne platných najvyšších legislatívnych noriem bez priamej zvláštnej protislužby zo strany štátu.³

1.2 Daňové princípy

Pri vymeriavaní a vyberaní daní sa štát riadi stanovenými pravidlami, prípadne daňovými zásadami, ktoré následne pôsobia aj na jeho hospodársku politiku. Tú by mali ovplyvňovať v želateľnom smere a preto by tieto daňové zásady mali pôsobiť vhodnou intenzitou a teda nemôžu byť stabilné. Vzhľadom na pôsobenie daňových zásad na hospodársku politiku sú hierarchicky usporiadané čo umožňuje v prípade potreby uprednostňovať jednu pred druhou.

Určenie počtu používaných daňových zásad je zložité a triedia sa podľa rozličných kritérií. Tie, najdôležitejšie, ktoré pôsobia aj v súčasnosti a majú vplyv na súčasnú daňovú politiku štátu majú pôvod v daňových princípoch (tzv. daňových kanónoch) Adama Smitha⁴:

- princíp spravodlivosti,
- princíp určitosti,
- princíp pohodlnosti,
- princíp efektívnosti.

Princíp spravodlivosti je princípom, ktorý by mali rešpektovať všetky daňové systémy a to čo najviac. Je potrebné správne vysvetliť pojmy „spravodlivosť“ a samotná „daňová spravodlivosť“, čo môže byť zložité, pretože samotný pojem spravodlivosti je

² SCHULTZOVÁ, A.2004. *Daňovníctvo v SR*. Bratislava : Súvaha, 2004, s. 20. ISBN 80-88727-77-4

³ LÉNÁRTOVÁ, G.2015. *Daňové systémy*. Bratislava : Ekonóm, 2015, s. 43. ISBN 978-80-225-4029-2

⁴ SMITH, A. 1958. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Praha : Liberalni institut, 2001, s. 733. ISBN 80-86389-15-4

veľmi subjektivistický a jeho objektivizácia je takmer nerealizovateľná. Navyše, ak berieme do úvahy skutočnosť, že nie je možné dosiahnuť súlad medzi daňovou a spravodlivosťou a ekonomickou efektívnosťou.⁵

Podľa niektorých autorov predstavuje spravodlivosť daní predovšetkým redistribučný efekt: dane majú zaisťovať rovnomernejšie rozdelenie dôchodku, ako to vyplýva z trhových podmienok. Naplnenie požiadaviek spravodlivosti znamená výber správneho kritéria a aj správny výber daňovej základne (čo má byť zdanené).⁶

Smith⁷ hovorí, že „subjekt každého štátu by mal prispieť na podporu vlády tak, ako je to len možné v proporcii k jeho patričným schopnostiam, t. j. v proporcii k dôchodkom, ktoré používa pod ochranou štátu. Výdavky vlády pre jednotlivcov veľkých národov sú podobné ako výdavky manažmentu pre spoločných nájomníkov veľkého majetku, ktoré sú všetci zaviazaní vynakladať v proporcii k ich ujme na majetku. V zohľadnení alebo zanedbaní tohto princípu pozostáva to, čo je nazývané spravodlivosť alebo nespravodlivosť zdanenia“.

Princíp určitosti hovorí o tom ako majú byť vymedzené daňové záväzky, a to tak presne a určito, aby boli daňové zákony a ich výklad pre každý daňový subjekt zhodné.

Princíp pohodlnosti hovorí o tom, že daň by nemala byť pre daňovníka zaťažujúca a preto by mali byť termíny splatenia dane a spôsoby jej platenia pre daňovníka čo najviac výhodné.

Princíp efektívnosti podľa Smitha⁸ znamená „každá daň by mala byť zostavená tak, aby vyberala z vrečka ľudí a ponechávala mimo neho tak málo, ako je to len možné, ale nad to, čo prináša do pokladnice štátu“. Ide zachovanie pomeru medzi nákladmi spojenými so správou dane a výnosmi z nej plynúcimi.

⁵ SCHULTZOVÁ, A. 2004. *Daňovníctvo v SR*. Praha : ASPI, 2006, s. 13. ISBN 80-7357-205-2

⁶ SMITH, A. 1958. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Bratislava : Súvaha, 2004, s. 13. ISBN 80-88727-77-4

⁷ KUBÁTOVÁ, K. 2006. *Daňová teórie a politika*. Praha : ASPI, 2006, s. 13. ISBN 80-7357-205-2

⁸ SMITH, A. 1958. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Praha: Liberalni institut, 2001, s. 733. ISBN 80-86389-15-4

⁹ SMITH, A. 1958. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Praha: Liberalni institut, 2001, s. 733. ISBN 80-86389-15-4

1.3 Daňová technika a jej prvky

Pri stanovovaní a výbere daní je nutné poznať prvky daňovej techniky. Rozumejú sa nimi finančno-správne opatrenia, ktoré musia byť obsiahnuté v každej dani a v každom poplatku a súčasne sú základnými formálnymi náležitosťami daňových zákonov.

1.3.1 Základné prvky daňovej techniky

K základným daňovým prvkom patria:

- daňový subjekt (subjekt dane),
- objekt dane (predmet dane),
- daňový základ (základ dane),
- daňová sadzba (sadzba dane).

Subjektom dane je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má povinnosť daň zaplatiť alebo odvieť.

Podľa legislatívy môže byť daňovým subjektom platiteľ dane alebo daňovník. *Platiteľom* je osoba, ktorá je povinná odvieť daň správcovi dane. Osoba, ktorej majetok alebo vykonávaná činnosť podlieha zdaneniu priamymi daňami je *daňovník*.

Predmet dane – ide o konkretizáciu toho, z čoho je samotná daň vyrubená. Za predmet zdanenia je považovaný príjem, majetok, úkon, vec, mzda a pod.

Daňový základ vyjadruje kvantitatívne predmet dane. Určenie výšky základu dane musí byť v súlade s príslušným zákonom a rešpektuje aj stanovené doklady a výkazy, zmluvy, účtovné výkazy. Vyjadrenie môže byť hodnotové (v mene daného štátu) prípadne v naturálnych jednotkách (kg, l, t, ...). Základ dane je možné upravovať o pripočítateľné a odpočítateľné položky ako aj o nezdaniteľnú časť základu dane prípadne o daňovú stratu.

Sadzba dane je číselná hodnota, ktorá umožňuje vypočítať samotnú daň pri zohľadnení všetkých podkladov potrebných pre výpočet. Prax využíva pevné sadzby ako aj percentuálne sadzby.

1.3.2 Doplnkové prvky daňovej techniky

Popri základných náležitostiach daní poznáme aj doplnkové, ktoré charakterizujeme ako špecifické náležitosti príslušných daňových zákonov.

Minimálna výška dane je určená zákonom, ktorý určuje najnižšiu hranicu dane, ktorá ak nie je prekročená, subjekt dane ju neodvedie.

Oslobodenie od dane ide o zbavenie – oslobodenie povinnosti platiť daň v prípadoch vymedzených zákonom⁹. Oslobodenie sa týka objektu zdanenia, priestorového vymedzenia, ktoré je oslobodené od dane alebo obdobia, kedy sa zvýhodnenie uplatňuje.

Daňové zľavy predstavujú zníženie dane, ktoré sú umožnené len vtedy, keď to povoľuje zákon.

Nezdaniteľné minimum predstavuje minimálnu sumu základu dane, ktorý nemá byť zdanený.

Odpočítateľné a pripočítateľné položky ovplyvňujú základ dane, ktorý je relevantný pre výpočet dane. Pôsobia naň tak, že ho zvyšujú alebo znižujú. Prostredníctvom tých položiek možno zabudovať do daňového systému rad ekonomických nástrojov sociálneho, ekologického a iného charakteru, ďalej podporiť demografický vývoj atď.¹⁰

1.4 Daňová sústava v Slovenskej republike

Daňovú legislatívu v našich podmienkach členíme na dve časti – legislatíva na úrovni EÚ a národná legislatíva.¹¹

Základným právnym prameňom daňovej sústavy Slovenskej republiky je Ústava Slovenskej republiky, kde samotné dane upravuje jej tretia hlava, článok číslo 59, odseky 1

⁹ LÉNÁRTOVÁ, G.2015. *Daňové systémy*. Bratislava : Ekonóm, 2015, s. 50. ISBN 978-80-225-4029-2

¹⁰ LÉNÁRTOVÁ, G.2015. *Daňové systémy*. Bratislava : Ekonóm, 2015, s. 50. ISBN 978-80-225-4029-2

¹¹ DUBIELOVÁ, V. KOVALČÍKOVÁ, A., SOLÍK, J. 2013. Dane SR a ich aktuálne zmeny. [online]. Bratislava : Metodicko - pedagogické centrum, 2013 [2014.11.23] Dostupné na internete: <http://www.mpc-edu.sk/library/files/dane_solik_web.pdf>. ISBN 978-80-8052-555-2

a 2, v ktorých je uvedené: „Dane a poplatky sú štátne a miestne. Dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona“¹².

Hlavnou inštitúciou, ktorá sa zaoberá daňovou sústavou na území Slovenskej republiky je Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“), ktoré je kľúčovým orgánom štátnej správy v rámci financií, daní a poplatkov, účtovníctva, colníctva a finančnej kontroly. Zmenou organizačnej štruktúry v správe daní a spojením Daňového riaditeľstva a Colného riaditeľstva SR sa vytvorilo Finančné riaditeľstvo SR.

Cieľovým poslaním finančnej správy je efektívnym výberom a správou cla a daní naplňať príjmovú časť štátneho rozpočtu SR a rozpočtu Európskej únie, ochrana ekonomických záujmov štátu a ochrana výdavkovej časti štátneho rozpočtu SR.¹³

Jednou z úloh finančnej správy je zabráňovať porušovaniu colných a daňových nariadení, záväzných právnych predpisov a pod. Zodpovedá za uskutočnenie daňového dohľadu nad tovarmi, ktoré podliehajú spotrebným daniam a dohľadu v správe nepriamych daní.

Historickým vývojom na našom území sa vytvorila široká škála daní, ktoré sú v súčasnosti uplatňované a je možná ich klasifikácia z rôznych hľadísk. Vzhľadom na určenie daňového subjektu môžeme dane rozdeliť na priame a nepriame. Toto členenie je považované aj za základné členenie.

V súčasnosti platná daňová sústava je vymedzená týmito druhmi daní:

I. Priame dane

Dane z príjmov:

- daň z príjmov fyzickej osoby,
- daň z príjmov právnickej osoby.

Dane z majetku:

- daň z nehnuteľnosti,
 - o daň z pozemkov,

¹² Ústava Slovenskej republiky, tretia hlava č. 460/1992 Zb. zo dňa 1. 9. 1992 v znení neskorších predpisov, prvý oddiel, článok 59

¹³ DUBIELOVÁ, V.- KOVALČÍKOVÁ, Z. – SOLÍK, J. 2013. Dane v SR a ich aktuálne zmeny [online]. Bratislava : Metodicko – pedagogické centrum v Bratislave, 2013 [cit. 2014. 04. 25]. Dostupné na internete: <http://www.mpc-edu.sk/library/files/dane_solik_web.pdf > . ISBN 978-80-8052-555-2

- daň zo stavieb,
- daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome,
- ostatné miestne dane,
 - daň za psa,
 - daň za užívanie verejného priestranstva,
 - daň za ubytovanie,
 - daň za predajné automaty,
 - daň za nevýherné hracie prístroje,
 - daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta,
 - daň za jadrové zariadenie,
 - poplatok za miestny odpad,
- daň z motorových vozidiel.

II. Nepriame dane

Dane zo spotreby:

- daň z pridanej hodnoty,
- spotrebné dane,
 - daň z minerálneho oleja,
 - daň z liehu,
 - daň z vína,
 - daň z piva,
 - daň z tabakových výrobkov,
 - daň z elektriny.

1.5 Miestne dane a poplatky v SR

Miestne dane sú právne zakotvené zákonom č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobný stavebné odpady v znení neskorších predpisov ako aj zákonom č. 268/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 582/2004 Z.

z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Mestá a obce miestnej územnej samosprávy majú zákonnú povinnosť vyberať na svojom území miestny poplatok a za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Výber zvyšných miestnych daní je v zákone konštruovaných ako výsledok diskrecie obce.¹⁴

1.5.1 Daň z nehnuteľností

Mať vo vlastníctve istý majetok je spojené s množstvom výhod, ktorými sú možno považovať úžitkové vlastnosti, viažuce sa na určitý majetok napr. v prípade nehnuteľnosti to môže byť aj lepšie postavenie v prípade získavania úveru. Štát bol v minulosti považovaný za ochrancu majetku svojich občanov a je prirodzené, že vyžadoval akúsi odplatu v podobe daní. V súčasnosti sú majetkové dane príjmom do rozpočtov a predmetom zdanenia je stavová veličina – majetok v hnuteľnej alebo nehnuteľnej podobe.¹⁵

Samotný pojem „nehnuteľnosť“ definuje Občiansky zákonník, podľa ktorého sú nehnuteľnosťami pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom.¹⁶

Daň z nehnuteľností je daň, ktorej správcom je mesto alebo obec na území ktorej sa tá ktorá nehnuteľnosť nachádza a tá určuje či túto daň zavedie, zruší, zmení daňové sadzby, určí oslobodenia od tejto dane alebo jej zníženia. Daňovníkmi sú občania a podnikatelia (fyzické osoby) alebo právnická osoba, ktoré sú zodpovedné za podanie daňového priznania do 31. 1. daného zdaňovacieho obdobia. Výnos z tejto dane je príjmom do rozpočtu mesta alebo obce v celom rozsahu.

Daňové priznanie sa podáva len jedenkrát za zdaňovacie obdobie a to vtedy, keď daňovníkovi vznikla daňová povinnosť a to môže byť v prípade:

- nadobudnutia nehnuteľnosti – nadobudol vlastníctvo pozemku, stavby, bytu a táto skutočnosť je zapísaná v katastri nehnuteľností,
- predaja nehnuteľnosti – došlo k zániku vlastníctva pozemku, stavby, bytu a táto skutočnosť je zapísaná v katastri nehnuteľností,

¹⁴POLIAK, L. 2013. *Možnosti zefektívnenia komunálnej daňovej politiky*. In Trendy v podnikaní. Miesto vydania : Západočeská univerzita v Plzni, 2013. ISBN 978-80-261-0321-9

¹⁵HARUMOVÁ A. – KUBÁTOVÁ. K, 2006. *Dane podnikateľských subjektov*. Bratislava : Poradca podnikateľa, 2006, s. 152. ISBN 80-88931-55-X

¹⁶ § 119 zákon č. 40/ 1964 Zb. Občiansky zákonník

- prípadne nastali iné zmeny skutočností, ktoré ovplyvňujú vyrubenie dane.

Súčasťou tejto dane sú:

- daň z pozemkov,
- daň zo stavieb,
- daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome v bytovom dome.

Daň z pozemkov

Podľa § 6 zákona o miestnych daniach sú predmetom dane vymedzené pozemky na území Slovenskej republiky členené na:

- orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady,
- trvalé trávnaté porasty,
- záhrady,
- lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy,
- rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy,
- zastavané plochy a nádvorá,
- stavebné pozemky ostatné plochy okrem stavebných pozemkov.¹⁷

Výpočet základu dane je daný súčinom výmery pozemku v m² a hodnoty pôdy za 1 m². Podľa rozdelenia pozemkov do uvedených kategórií je hodnota pozemku uvedená v prílohe č. 1 a č. 2 zákona o miestnych daniach a poplatkoch.

Výška dane je súčin základu dane a príslušnej ročnej sadzby dane v danom zdaňovacom období. Ročná sadzba dane z pozemkov je 0,25% zo základu dane.¹⁸

Daň zo stavieb

Zákon o miestnych daniach a poplatkoch ustanovuje paragrafom 10 predmet dane zo stavieb na území Slovenskej republiky takto¹⁹:

- stavby na bývanie a ostatné stavby tvoriace príslušenstvo hlavnej stavby,

¹⁷ § 6 ods. 1 zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

¹⁸ § 8 ods. 1 zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

¹⁹ § 10 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

- stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie, stavby pre vodné hospodárstvo okrem stavieb na skladovanie inej ako vlastnej pôdohospodárskej produkcie a stavieb na administratívu,
- chaty a stavby na individuálnu rekreáciu,
- samostatne stojace garáže,
- stavby hromadných garáží,
- stavby hromadných garáží umiestnené pod zemou,
- priemyselné stavby a stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu okrem stavieb na skladovanie a administratívu,
- stavby na ostatnú podnikateľskú a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu,
- ostatné stavby.

Subjekt dane – daňovníkom dane zo stavieb je:

- vlastník stavby alebo správca stavby,
- nájomca pri stavbách spravovaných Slovenským pozemkovým fondom, spoluvlastníci podľa výšky vlastníckeho podielu,
- osoba, ktorá stavbu skutočne užíva, ak nemožno určiť vlastníka.²⁰

Výška dane je určená súčinom základu dane, za ktorý sa považuje výmera zastavanej plochy v m² a sadzbou dane, ktorá je stanovená 0,033 € za každý začatý meter štvorcový. V prípade ak ide o stavbu hromadných garáží umiestnených pod zemou, berieme do úvahy najrozsiahlejšiu zastavanú plochu podzemnej časti stavby a ročnej sadzby dane.

Pri výpočte sa prihliada na skutočnosti zobrazené v počte podlaží, v účele využívania stavby a možné oslobodenia.

²⁰ HARUMOVÁ A. – KUBÁTOVÁ. K, 2006 . *Dane podnikateľských subjektov*. Bratislava : Poradca podnikateľa, 2006, s. 260. ISBN 80-88931-55-X

Daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome

Predmetom dane z bytov sú byty a nebytové priestory v bytovom dome, v ktorom aspoň jeden byt alebo nebytový priestor nadobudli do vlastníctva fyzické osoby alebo právnické osoby.²¹

Výmera podlahovej plochy bytu prípadne nebytového priestoru zaokrúhlená na celé m² tvorí základ dane. Ročná sadzba dane z bytov je 0,033€.²²

1.5.2 Daň za ubytovanie

Paragraf 37 ustanovuje predmet dane ubytovanie odplatné prechodné ubytovanie podľa paragrafov Občianskeho zákonníka (§754 až §759) v zariadení, ktoré je určené na prechodné ubytovanie. Za zaplatenie daňovej povinnosti je zodpovedná osoba, ktorá poskytuje prechodné ubytovanie. Za základ dane sa považuje počet nocí v zariadení. Sadzba dane je stanovovaná obcou, ktorá určuje sumu za prenocovanie na jednu osobu. Správcom dane je obec, na území ktorej sa zariadenie prechodného ubytovania nachádza.

1.5.3 Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Rozumieme ním poplatok, ktorý je platený za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vznikajúce na území obce. Povinnosť platiť poplatok má poplatník, ktorým môže byť:

- fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo má na území obce oprávnenie užívať nehnuteľnosť,
- právnická osoba, ktorá je oprávnená používať alebo užíva nehnuteľnosť v katastri obce,
- podnikateľ, ktorý je oprávnený používať nehnuteľnosť na území obce.²³

²¹ § 14 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

²² § 16 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

²³ §77 ods. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Ustanovená je aj sadzba miestneho poplatku:

- najmenej 0,0033 € a najviac 0,0531 € za liter komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov alebo 0,0066 € a najviac 0,1659 € za kilogram komunálnych odpadov alebo drobných stavebných prác,
- najmenej 0,0066 € a najviac 0,1095 € za osobu a kalendárny deň, ak v obci nie je zavedený množstvový zber.²⁴

1.6 Daňová sústava Českej republiky

Na území Českej republiky je ústredným štátnym orgánom štátnej správy Ministerstvo financií (ďalej „MF ČR“), ktoré zastáva hlavnú úlohu v oblasti štátnych financií, poplatkov, daní, ciel, finančnej kontroly, auditu, finančného poradenstva a pod.

Podriadeným orgánom MF ČR sa na základe zákona je Finančná správa Českej republiky, ktorá je tvorená sústavou orgánov finančnej správy. Tvoria ju Generálne finančné riaditeľstvo, Odvolacie finančné riaditeľstvo a samotné finančné úrady v rámci ktorých sú zriadené územné pracoviská. Kľúčovou úlohou Finančnej správy ČR je správa daní.

Daňová sústava ČR je veľmi podobná daňovej sústave SR a pozostáva z týchto daní:

I. Priame dane

Dane z príjmov:

- daň z príjmov fyzických osôb,
- daň z príjmov právnických osôb,

Majetkové dane:

- daň z prevodu nehnuteľnosti,
- daň z nehnuteľností:
 - o daň z pozemku,
 - o daň zo stavieb,

²⁴ §78 zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

- daň cestná,

II. Nepriame dane

Daň univerzálna (všeobecná):

- daň z pridanej hodnoty,

Daň selektívna (výberová):

- spotrebné dane
 - o daň z uhlíkových palív,
 - o daň z liehu a liehovín,
 - o daň z piva,
 - o daň z vína,
 - o daň z tabakových výrobkov,
- ekologické dane:
 - o daň zo zemného plynu
 - o daň z pevných palív,
 - o daň z elektriny.

1.7 Miestne poplatky v ČR

Miestne poplatky sú v rámci ČR upravované viacerými zákonmi, v ktorých sú rozpracované a obsahujú aj všeobecné ustanovenia o správe jednotlivých poplatkov. Sú to:

- č. 565/1990 Sb. o miestních poplatcích,
- č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků,
- č. 280/2009 Sb. daňový řád.

Na základe tohto zákona obce alebo mestá vyberajú tieto poplatky:

- poplatok za psa,
- poplatok za kúpeľný alebo rekreačný pobyt,
- poplatok za užívanie verejného priestranstva,
- poplatok zo vstupného,

- poplatok z ubytovacej kapacity,
- poplatok za povolenie k vjazdu s motorovým vozidlom do vybraných miest a častí miest,
- poplatok za prevádzkovanie systému zhromažďovania, zberu, prepravy, triedenia, využívania a odstraňovania komunálnych odpadov,
- poplatok za zhodnotenie stavebného pozemku s možnosťou jeho pripojenia na stavbu vodovodu a kanalizácie.

Podľa rozhodnutia obce sú uvedené poplatky platné na jej území. Obec má rovnako právomoc rozhodnúť, ktoré z nich budú zavedené, aká bude samotná výška poplatkov, ich výber, vyúčtovanie, vymáhanie.

1.7.1 Daň z nehnuteľností

V Českej republike nie sú majetkové dane súčasťou miestnych daní. Hnuteľný majetok sa zdaňuje podľa zákona číslo 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí. Táto daň sa vzťahuje na nehnuteľný majetok a tvoria ho dve zložky:

- daň z pozemkov,
- daň zo stavieb.

Pri určovaní výšky dane sa berie do úvahy hodnota pozemkov, ktorá vychádza z katastrálnych máp katastrálnych úradov.

Daň z pozemkov

Za predmet dane sa považujú pozemky ktoré sú evidované v katastri nehnuteľností. Základom dane²⁵:

- pre ornú pôdu, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady a trvalé trávnaté porasty je súčin rozlohy v m² tohto pozemku a jeho priemernej ceny, ktorá je určená vo vyhláske.
- pozemky hospodárskych lesov a rybníkov s intenzívnym a priemyselným chovom majú stanovený základ dane ako súčin výmery pozemku v m² a sumy 3,80 Kč.

²⁵ §5 zákona č. 338/1992 Sb. o dani nemovitých věcí v znení neskorších predpisov

- ostatné pozemky – skutočná výmera v m².

Sadzby dane stanovené podľa jednotlivých druhov pozemkov zobrazuje tabuľka č. 3.

Daňová povinnosť je výsledkom súčinu základu dane a daňového koeficientu, ktorý je stanovený podľa miesta, na ktorom sa daný pozemok nachádza. Plateľom dane je vlastník pozemku, nájomca alebo užívateľ pozemku.

Tabuľka č. 2 Sadzby dane z nehnuteľností

Druh pozemku	Sadzba
Orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady	0,75 % zo ZD ²⁶
Trávnaté porasty, hospodárske lesy a rybníky s intenzívnym	0,25 % zo ZD
Zastavané plochy a nádvoria	0,20 Kč/ 1 m ²
Stavebné pozemky	2,00 Kč/ 1 m ²
Priemysel, stavebníctvo, doprava, ostatná poľnohospodárska	5,00 Kč/ 1 m ²
Ostatné plochy	0,20 Kč/ 1 m ²

Zdroj: Spracované podľa §6 ods.1,2 zákona č. 338/1992 Sb. o nemovitých vecí

Daň zo stavieb

Dani zo stavieb podliehajú stavby na ktoré bolo vydané kolaudačné rozhodnutie a sú to stavby spojené so zemou pevným základom.

Zákon ustanovuje zdaniteľnú stavbu ako budovu, ktorá je opísaná v katastrálnom zákone, inžiniersku stavbu a jednotku.

Plateľom dane je vlastník alebo nájomca zdaniteľnej stavby. Základom dane zo stavieb pri zdaniteľnej stavbe je výmera zastanej plochy v m² jej nadzemnej časti, kde sa zohľadňuje aj počet podlaží. Sadzby dane popisuje tabuľka č.18.

²⁶ ZD – základ dane

1.7.2 Poplatok za prevádzkovanie systému zhromažďovania, zberu, prepravy, triedenia, využívania a odstraňovania komunálnych odpadov

Platiteľom poplatku je poplatník, ktorým je fyzická osoba s trvalým pobytom alebo vlastník prípadne spoluvlastník bytu, domu alebo stavby na individuálnu rekreáciu. Sadzba poplatku je tvorená zložkami²⁷:

- čiastkou vo výške 250 Kč za osobu ktorú ustanovuje paragraf 1 zákona,
- čiastka stanovená na základe skutočných nákladov za minulý rok v maximálnej výške 750 Kč za osobu a kalendárny rok.

V prípade, ak poplatník zmení trvalé bydlisko, alebo dôjde k zmene vlastníctva stavby určenej k individuálnej rekreácii v priebehu roka, hradí poplatok v pomernej výške, ktorá je určená podľa počtu kalendárnych mesiacov v danom roku. Ak dochádza k tejto zmene v priebehu kalendárneho mesiaca, je pre stanovenie počtu mesiacov rozhodujúci stav k poslednému dňu toho ktorého konkrétného mesiaca.

1.7.3 Poplatok z ubytovacej kapacity

Poplatok z ubytovacej kapacity je vyberaný v obciach, v ktorých sa nachádza ubytovacie zariadenie určené na prechodné ubytovanie za poplatok. Výnimku sú ubytovacie kapacity zriadené pre prechodné ubytovanie žiakov a študentov, zdravotnícke alebo kúpeľné zariadenia, ktoré sa nevyužívajú na hotelové ubytovanie a zariadenia slúžiace na sociálne a charitatívne účely.²⁸

Sadzba poplatku je určená 6 Kč za jedno lôžko a jednu noc. Daňovníkom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje prechodné ubytovanie.

²⁷ § 10b zákona č. 565/1990 Sb. o miestnych poplatcích v znení neskorších predpisov.

²⁸ § 7 ods. 2 zákona č. 565/1990 Sb. o miestnych poplatcích v znení neskorších predpisov.

2 Ciele bakalárskej práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce je zobraziť daňovú sústavu Slovenskej a Českej republiky s dôrazom na miestne dane a poplatky v jednotlivých krajinách. Na základe teoretických poznatkov z oblasti daňových princípov posúdiť, ktorá daňová sústava je výhodnejšia z pohľadu podnikateľského subjektu ako aj z pohľadu jednotlivých samospráv.

Pred dosiahnutím hlavného cieľa je potrebné splniť niekoľko čiastkových cieľov, ktoré sú stanovené takto:

- vymedziť teoretické východiská pre systém zdaňovania, daňového systému a jeho podsystémov, prvkov a nástrojov,
- uviesť štruktúru daňovej sústavy v uvedených krajinách,
- analyzovať dopad zdaňovania na štátny rozpočet a na rozpočet vybraných samospráv,
- vybrať konkrétne miestne dane a ich vyrubenie v meste v súlade s platnými predpismi,
- analyzovať objem vyrubených daní podľa príjmu do rozpočtu mesta,
- dopad vybraných daní na podnikateľský subjekt v podmienkach jednotlivých krajín.

Bakalárska práca je rozdelená na 5 kapitol a jej praktická časť je aplikovaná na dve vybrané mestá. V rámci Slovenskej republiky sú teoretické poznatky aplikované na mesto Žiar nad Hronom a v Českej republike mesto Beroun.

Prvá kapitola obsahuje teoretické poznatky týkajúce sa danej problematiky. Rieši charakteristiku daňového systému a jeho základné zložky.

Druhá kapitola obsahuje ciele práce v rozdelení na hlavný cieľ a čiastkové ciele.

Postupy a metódy využité pri spracovávaní danej problematiky popisuje tretia kapitola.

Štvrtá kapitola je zameraná na praktickú aplikáciu poznatkov z oblasti miestnych daní a ich uplatnenie vo vybraných mestách. Viac pozornosti je venované vybraným miestnym daniam a poplatkom, ktoré sú významným zdrojom financovania jednotlivých

miest. Sleduje sa aj štruktúra rozpočtu a využiteľnosť jeho prostriedkov. V tejto kapitole je zobrazený aj dopad na podnikateľský subjekt, ktorý vykonáva svoju činnosť v týchto mestách a je platiteľom miestnych daní.

Piata kapitola je zhrnutím získaných výsledkov skúmania z oblasti miestnych daní či už teoretických alebo prakticky aplikovaných. Zahŕňa tiež zhodnotenie využívania finančných prostriedkov, ktoré má to ktoré mesto k dispozícii.

3 Metodika práce a metody skúmania

Oblasť týkajúca sa zdanenia jednotlivca alebo skupiny daňovníkov je neustále prispôsobovaná súčasnému stavu ekonomiky danej krajiny. Daňový systém každej krajiny je teda flexibilný na zmeny spoločnosti. Pre správnosť zdaňovania všetkých oblastí je nutné sledovať aktuálnu legislatívu prislúchajúcu k tejto problematike ako aj skutočnosti, ktoré k tejto oblasti náležite patria.

Pre správnosť a úplnosť *kognitívneho pozorovania* je nutné mať naštudované zo slovenskej legislatívy hlavne zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a zákon v znení neskorších predpisov, zákon č. 563/2009 Z.z. Zákon o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Daňové právo, ktoré upravuje túto problematiku v Českej republike sa opiera hlavne o zákon 565/1990 Sb. o miestnych poplatkoch a zákon. č. 337/1992 Sb. o správe daní a poplatkov č. 280/1990 známy ako daňový rád. Poznatky získané z týchto právnych prameňov boli spracované *komparatívnou metódou*. Výsledky skúmania zobrazuje kapitola číslo 4 Výsledky práce. Rozpracovanie Súčasného stavu riešenej problematiky v podmienkach slovenskej a českej legislatívy bolo vykonané pomocou *analyticko – syntetickej metódy*. V záverečnej časti bola realizovaná *induktívna metóda*.

V teoretickej časti bakalárskej práci je zobrazená prehľadná štruktúra daňovej sústavy Slovenskej a Českej republiky s dôrazom na miestne dane a poplatky. Riešená je problematika určenia základných zdaňovacích techník, pri ktorých je využité *empirické skúmanie*.

Základom praktickej časti sú poznatky z legislatívy krajín, ktoré sú predpokladom vypracovania údajov pre konkrétny podnikateľský subjekt a ich následná analýza a syntéza, ďalšie dopady jednotlivých daňových sadzieb miestnych daní na tento subjekt.

V záverečnej časti sú uverejnené zistenia a výsledky skúmania zistené prostredníctvom *induktívnej metódy* a jej vhodnou aplikáciou.

4 Výsledky práce

4.1 Charakteristika mesta Žiar nad Hronom

Mesto Žiar nad Hronom je súčasťou Banskobystrického kraja a leží na strednom Pohroní, v Žiarskej kotline. Katastrálna výmera mesta je 40 km².

Prvá písomná zmienka, ktorá hovorí o najstarších osadách na území Žiarskej kotliny je zakladacia listina benediktínskeho kláštora v Hronskom Beňadiku.

Osada Sv. Kríž v minulosti bola administratívnym a kultúrnym strediskom panstva a to ju predurčilo i k tomu, aby sa stala aj obchodným strediskom. K tomu bolo potrebné aby sa obyvatelia zaoberali obchodom a aby získali výsadné postavenie voči okolitým osadám. To bolo udelené Sv. Krížu nad Hronom 4. februára v 1246 ostrihomským arcibiskupom Štefanom Vančom a získal tak charakter zemepanského mestečka.

V roku 1651 dal v meste postaviť kaštieľ arcibiskup Peter Pázmaň, ktorý slúžil ako letné sídlo ostrihomským arcibiskupom. No veľkú úlohu zohral pri odrazení tureckých nájazdov v 16. storočí. Mestečko bolo skúšané aj v ďalšom období pretože v oblasti sa neustále bojovalo a ľud trápil mor. Za obeť vojnovým udalostiam padol aj hrad Šášov.

Po zriadení banskobystrického biskupstva sa kaštieľ vo Sv. Kríži stáva sídlom biskupa. Vzhľadom na jeho významnosť sa stáva politicko-kultúrnym centrom, ktoré navštívili viaceré významné osobnosti až sa napokon v roku 1851 stalo sídlom banskobystrického biskupa Štefana Moyzesa, ktorý tu aj dožil.

Mesto sa postupne rozvíjalo a stalo sa administratívnym centrom a v roku 1928 aj okresným sídlom, ku ktorému patrilo 55 obcí. V čase I. ČSR sa stalo okresným mestom mesto Kremnica a Sv. Kríž bol považovaný za väčšiu obec.

K úplnému prerodu a rozmachu došlo vo všetkých hospodárskych a spoločenských oblastiach života v päťdesiatych rokoch vybudovaním závodu na výrobu a spracovanie hliníka. S jeho výstavbou sa začalo v roku 1951 a v 1953 začala skúšobná prevádzka. V tomto období bolo mestečko premenované na Žiar nad Hronom a stalo sa okresným mestom, ktorého charakter sa z poľnohospodárskeho sa zmenil na priemyselný.

Štatistika hovorí, že v meste žije 18 793 obyvateľov.

4.2 Rozpočet mesta Žiar nad Hronom

Rozpočet sa považuje za elementárny nástroj finančného hospodárenia v danom rozpočtovom roku. Riadi sa ním financovanie úloh a funkcií mesta v stanovenom roku. Takýto mestský rozpočet je zložkou verejnej správy a jej rozpočtu. Samotný rozpočet sa skladá z príjmov a výdavkov a finančných operácií.

Súčasťou príjmov sú daňové a nedaňové príjmy, dotácie a prostriedky zo štátneho rozpočtu a z Európskej únie. Výdavkovými položkami sú výdavky spojené s chodom mesta a jeho správou, debetné úroky z úverov a záväzky.

Tabuľka č. 3 Štruktúra daňových príjmov štátneho rozpočtu SR 2011 - 2013

Rok	Merná jednotka	Daňové príjmy spolu	Daň z príjmov FO ²⁹	Daň z majetku	Dane za tovary a služby	Sankcie
2011	tis. €	8 700 097	1 867 541	151	6 742 837	21 382
2012	tis. €	8 462 284	1 830 691	190	6 277 318	14 392
2013	tis. €	9 134 432	1 929 992	123	6 699 582	23 068

Zdroj: spracované podľa Záverečného účtu MF SR

Hlavnou zložkou daňových príjmov do štátneho rozpočtu (Tabuľka č. 3) sú daňové príjmy z tovaru a služieb, ktoré v sebe zahŕňajú daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane.

V porovnávaných obdobiach mali viac ako 70% podiel na celkových daňových príjmoch. Daň z príjmov FO si zachováva podiel na úrovni 21%. V poslednom hodnotenom období sa zaznamenal pokles pri majetkových daniach, čo oproti predchádzajúcemu obdobiu bol rozdiel 67-tisíc eur, teda viac ako 35% pokles príjmov z majetkových daní. Výška daňových príjmov plynúcich zo sankcií v prvých obdobiach zaznamenáva pokles približne o 33%, no v ďalšom období je to opätovný nárast o viac ako 60%.

²⁹FO – fyzická osoba

Daňové príjmy plynúce do štátneho rozpočtu majú rastúcu tendenciu, teda štát ročne disponuje väčším balíkom prostriedkov, ktoré môže použiť a na úhradu štátneho deficitu alebo na financovanie samospráv.

Systémom fiškálnej decentralizácie sa daňový výnos zo zdanených príjmov fyzických osôb rozdeľuje percentuálnym podielom do jednotlivých rozpočtov - 65,4% pripadá pre rozpočty miest a obcí, 21,9% pre vyšší územný celok a 12,7% smeruje do štátneho rozpočtu.

Štruktúra rozpočtu mesta Žiar nad Hronom je zobrazená v tabuľke č. 4, v ktorej je zmapované obdobie 2011 – 2015. Avšak údaje z posledných dvoch rokov nezobrazujú skutočné dosiahnuté príjmy mesta ale len plánované a navrhnuté v návrhu rozpočtu pre daný rok.

Tabuľka č. 4 Štruktúra rozpočtu mesta

Rok	Merná jednotka	Bežné príjmy	Kapitálové príjmy	Finančné operácie	Rozpočtované príjmy spolu
2011	tis. €	10 658 333	1 402 058	1 382 962	13 443 353
2012	tis. €	10 942 042	7 248 808	1 934	18 192 784
2013	tis. €	11 088 519	3 163 236	8 336	14 260 091
2014	tis. €	10 417 000	0	1 311 000	11 782 200
2015	tis. €	10 993 200	0	315 000	12 632 730

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov mesta Žiar nad Hronom

Tabuľka č. 5 Podiel jednotlivých príjmov na celkových príjmoch mesta

Rok	Merná jednotka	Bežné príjmy	Kapitálové príjmy	Finančné operácie
2011	%	79,28	10,43	10,29
2012	%	60,14	39,84	0,01
2013	%	77,76	22,18	0,06
2014	%	88,41	0	11,12
2015	%	87,02	0	2,49

Podľa údajov v tabuľkách je možné pozorovať zmenu v každom období a pri každom ukazovateli. Ich výška sa mení v dôsledku viacerých faktorov ako je napríklad hospodárenie štátu alebo situácia na trhu, prípadne legislatíva.

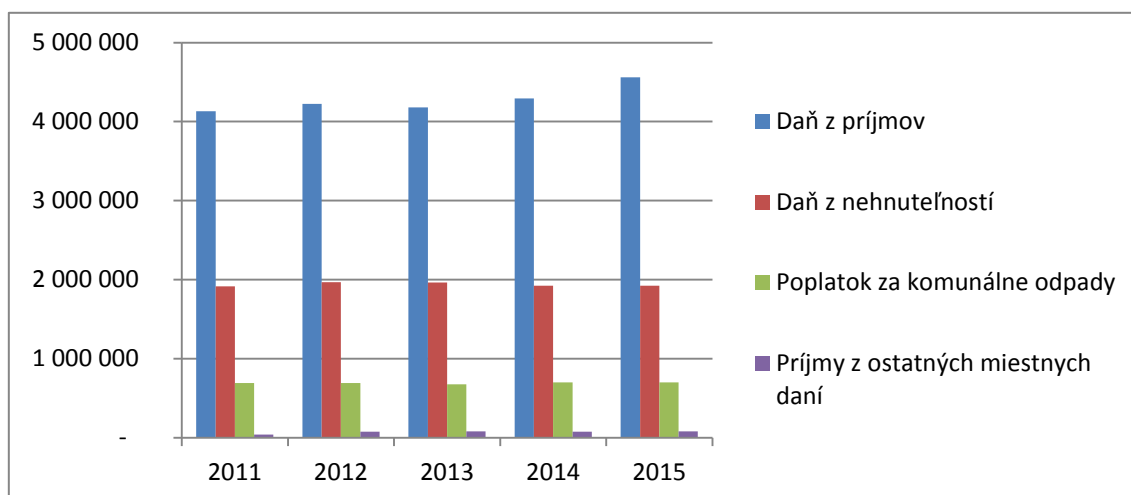
Viac ako 60% podiel pripadá bežným príjmom, ktoré zahŕňajú daňové a nedaňové príjmy ako aj granty a transfery a príjmy rozpočtových organizácií. Štruktúru daňových príjmov popisuje tabuľka č.6 a následne aj graf č. 1., ktoré zobrazujú podiel jednotlivých zložiek na celkových daňových príjmov rozpočtu mesta. Údaje pre rok 2014, 2015 pochádzajú z návrhu rozpočtov pre tieto roky.

Tabuľka č. 6 Štruktúra daňových príjmov mesta

Rok	Merná jednotka	Daň z príjmov	Daň z nehnuteľností	Poplatok za komunálne odpady	Príjmy z ostatných miestnych daní	Daňové príjmy spolu
2011	€	4 133 075	1 915 007	692 793	38 670	6 830 104
2012	€	4 224 444	1 968 815	692 438	77 480	6 965 335
2013	€	4 180 777	1 964 042	676 393	78 792	6 901 948
2014	€	4 295 000	1 925 000	700 000	76 000	6 996 000
2015	€	4 560 000	1 925 000	700 000	80 0000	7 265 000

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Žiar nad Hronom

Graf č. 1 Štruktúra daňových príjmov mesta Žiar nad Hronom

V rámci Slovenska sa úroveň sadzby dane z nehnuteľnosti a ich priemerné hodnoty znížili v roku 2015 o 0,06%. Väčšina okresných miest svoje sadzby nemenila a to z predpokladu priaznivých príjmov do rozpočtu štátu a aj z dôvodu, že sa predpokladali aj vyššie príjmy pre mestá a obce z podielových daní. Rast je očakávaný ku koncu roka 2016, ktorý by tak súvisel s komunálnymi voľbami. Podobný jav sa vyskytol v roku 2007, keď tieto sadzby porástli približne o 14,5%.

4.3 Miestne dane mesta Žiar nad Hronom

Miestne dane sú súčasťou bežných daňových príjmov, ktoré plynú do rozpočtu mesta alebo obce. Sadzby jednotlivých miestnych daní a poplatkov si stanovuje mesto samo prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia. V kompetencii samosprávy je aj stanoviť podmienky pre jeho zníženie alebo úplné oslobodenie od jeho platby.

Daň z pozemkov

- A) orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady,
- B) trvalý trávnatý porast,
- C) záhrady,
- D) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske pozemky,
- E) rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy,
- F) zastavané plochy a nádvoria,
- G) stavebné pozemky,
- H) ostatné plochy, okrem stavebných pozemkov,
- I) pozemky druhu orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady a trvalé trávnaté porasty, lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, pre rybníky s chovom rýb, ostatné hospodársky využívané vodné plochy, záhrady, zastavané plochy a nádvoria, stavebné pozemky a ostatné plochy, na ktorých sa nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok.

Tabuľka č. 7 Sadzby dane z pozemkov

Rok	Merná jednotka	A	B	C	D	E	F	G	H	I
2011	% zo ZD ³⁰	0,25	0,25	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	-
2012	% zo ZD	0,25	0,25	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	-
2013	% zo ZD	0,25	0,25	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	-
2014	% zo ZD	0,25	0,25	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	-
2015	% zo ZD	0,25	0,25	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	1,25

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Žiar nad Hronom

Daň zo stavieb

- A) stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu,
- B) stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie stavieb na vlastnú administratívu,
- C) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu,
- D) garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby používané na tieto účely
- E) priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavebníctvu a využívané na skladovanie vlastnej produkcie a vrátane stavieb na vlastnú administratívu,
- F) ostatné stavby na podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou,
- G) ostatné stavby.

Daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome

- A) byty,
- B) nebytové priestory, ktoré sú určené alebo sú využívané na podnikateľskú činnosť, inú zárobkovú činnosť, administratívu súvisiacu s podnikateľskou činnosťou alebo zárobkovú činnosť,
- C) ostatné nebytové priestory.

³⁰ ZD – základ dane

Tabuľka č. 8 Sadzby dane zo stavieb

Rok	Merná jednotka	A	B	C	D	E	F	G
2011	€/m ²	0,232	0,132	0,497	0,663	3,651	3,651	1,327
2012	€/m ²	0,232	0,132	0,497	0,663	4,40	4,40	1,327
2013	€/m ²	0,232	0,132	0,497	0,663	4,40	4,40	1,327
2014	€/m ²	0,232	0,132	0,497	0,663	4,40	4,40	1,327
2015	€/m ²	0,232	0,132	0,497	0,663	4,40	4,40	1,327

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Žiar nad Hronom

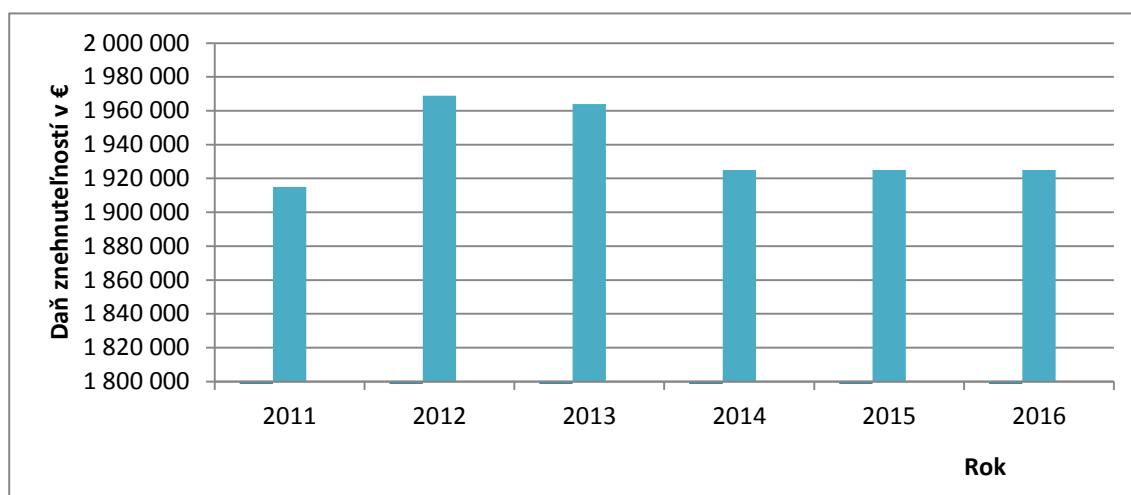
Tabuľka č. 9 Sadzby dane z bytov a nebytových priestorov v nebytovom dome

Rok	Merná jednotka	A	B	C
2011	€/m ²	0,199	3,651	0,366
2012	€/m ²	0,199	4,40	0,44
2013	€/m ²	0,199	4,40	0,44
2014	€/m ²	0,199	4,40	0,44
2015	€/m ²	0,199	4,40	0,44

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Žiar nad Hronom

Z uvedených údajov možno zistiť ako sa v posledných rokoch menili sadzby jednotlivých daňových sadzieb dane z nehnuteľnosti v meste. Pri dani z pozemkov zaviedlo mesto v roku 2015 novú kategóriu, ktorej bude vymeriavaná daň ale inak sa pri tejto dani sadzby nemenili počas sledovaného obdobia. Zdaňovacie obdobia po roku 2011 mali pri dani zo stavieb a bytových a nebytových priestorov zvýšené sadzby a to z dôvodu zabezpečenia vyšších príjmov do rozpočtu mesta. Tie sa zvýšili len na obdobie dvoch rokov, pretože podľa grafu č. 2 je príjem z nich do mestského rozpočtu klesajúci. Podľa návrhu na obdobie rokov 2014 – 2016 by mal byť výnos z dane vyrovnaný a to na úrovni 1 925 000 €.

Graf č. 2 Súčasný a predpokladaný vývoj príjmov dane z nehnuteľnosti

Podľa Podnikateľskej aliancie Slovenska sa v rebríčku sedemdesiatich siedmych miest Slovenskej republiky, ktorom sú mestá usporiadané podľa sadzby daní z nehnuteľností pre rok 2015 sa mesto Žiar nad Hronom umiestnilo na 52. mieste. Mesto tak má oproti priemerným sadzbám o 104,5% vyššie daňové sadzby v porovnaní hodnotami stanovených pre tento rok a má tak teda jednu z najvyšších sadzieb v rámci Slovenskej republiky.

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Platiteľom poplatku podľa všeobecne záväzného nariadenia sú³¹:

- fyzické osoby, ktoré majú v meste trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území mesta užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávnatý porast na iný účel ako podnikanie, pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha,
- právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na území mesta na iný účel ako na podnikanie,
- podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území mesta na účel podnikania.

³¹ Všeobecne záväzného nariadenia č. 9/2014 mesta Žiar nad Hronom.

Sadzba poplatku je za jeden liter zmesového komunálneho odpadu alebo drobného stavebného odpadu stanovená na 0,023 € za jeden liter. V prípade zmesového komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu uloženého mimo zberných nádob je sadzba 0,053 € za jeden liter a rovnako je to aj v prípade ak sa v nádobe na separovaný odpad nachádzajú aj iné zložky na aké je určená.

Správca dane zníži poplatok a upraví množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu za obdobie, za ktoré poplatník preukáže na základe hodnoverných podkladov, že sa viac ako 90 dní v zdaňovacom období nezdržiava na území mesta fyzickým osobám, ktorí sa dlhodobo zdržiavajú v zahraničí.³²

4.4 Charakteristika mesta Beroun

Beroun je okresné mesto patriace do Stredočeského kraja, ktoré leží 30 km juhozápadne od hlavného mesta. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1265, kde sa mesto spomína v listine Přemysla Otakara II. V ďalších desaťročiach zaznamenalo mesto rozmach a v roku 1303 získava privilégium kráľovského mesta s vlastnými inštitúciami.

V 14. storočí je obdobím rozmachu mesta a jeho remesiel. V histórii sa mestu nevyhli ani bitky a požiare, ktoré ho zničili, avšak obyvatelia ho zakaždým dokázali obnoviť a oživiť. V roku 1862 bolo spozajzdnené železničné spojenie medzi Plzňou a Prahou a mesto sa stalo obchodným centrom. Od polovice 18. storočia sa mesto začína vyvíjať do podoby v akej je dnes.

Toto kráľovské mesto sa orientuje na priemysel, školstvo, kultúru a šport. Podľa posledného sčítania obyvateľstva žije v meste 18 958 obyvateľov.

³² Všeobecné záväzné nariadenia č. 9/2014 mesta Žiar nad Hronom.

4.5 Rozpočet mesta Beroun

Rozpočet mesta je finančný plán, podľa ktorého samospráva hospodári počas rozpočtového roka. Ten je tvorený podľa zákona, ktorým sa upravujú pravidlá pre tvorbu územných rozpočtov. Rozpočet jednotlivých samospráv je zostavený v nadväznosti na štátny rozpočet.

Štátny rozpočet Českej republiky a jeho príjmová časť sa člení na daňové a nedaňové príjmy, kapitálové príjmy a prijaté transfery.

Tabuľka č. 10 Štruktúra daňových príjmov štátneho rozpočtu ČR 2011 - 2013

Rok	Merná jednotka	Daňové príjmy	Daň z príjmov FO	Daň z majetku	Spotrebné dane	Sankcie
2011	mil. Kč	890250,03	90 614,00	11 719,00	331 109,00	3 033,00
2012	mil. Kč	912278,18	92 586,00	11 100,00	339 324,00	2 509,00
2013	mil. Kč	922404,42	94 494,00	9 078,00	356 414,00	7 954,00

Zdroj: spracované podľa Záverečného účtu MF ČR

Počas hodnoteného obdobia zaznamenávame rastúcu tendenciu daňových príjmov, ktoré plynú do štátne rozpočtu (Tabuľka č. 10). Analyzovaním štruktúry daňových príjmov možno povedať, že podiel dani z príjmov fyzických osôb je na úrovni približne 10%. Dane platené z vlastníctva majetku sú na úrovni jedného percenta z objemu týchto príjmov. Súčasťou spotrebných daní je aj daň z pridanej hodnoty a počas sledovaného obdobia má ich príjem do štátneho rozpočtu rastúci charakter a ich podiel na celkových daňových príjmoch je na úrovni 37%.

Rozpočet mesta Beroun zobrazuje vo svojej základnej štruktúre daňové, nedaňové a kapitálové príjmy taktiež aj bežné dotácie (Tabuľka č.11). V sledovanom období je zaznamenaný rapídny prepád rozpočtovaných príjmov, ktoré sú rozpočtované každým rokom v menšom rozsahu približne o 15%. Ani medziročné zvyšovanie daňových príjmov nedokáže tento stav zmeniť, pretože ho ovplyvňuje intenzívnejší medziročný pokles bežných dotácií na úrovni 30%.

Tabuľka č. 11 Štruktúra rozpočtu mesta

Rok	Merná jednotka	Daňové príjmy	Nedaňové príjmy	Kapitálové príjmy	Bežné dotácie	Rozpočtované príjmy spolu
2011	tis. Kč	194802,80	21414,89	19202,32	226449,92	461869,88
2012	tis. Kč	200 765,00	24 303,00	8 000,00	160 854,00	393 922,00
2013	tis. Kč	237 242,00	27 212,00	1 739,00	70 299,00	336 492,00
2014	tis. Kč	229 782,00	19 230,00	12 000,00	93 051,00	354 203,00
2015	tis. Kč	236 155,00	18 594,00	17 250,00	218 221,00	490 391,00

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Beroun

Tabuľka č. 12 Podiel jednotlivých príjmov na celkových príjmoch

Rok	Merná jednotka	Daňové príjmy	Nedaňové príjmy	Kapitálové príjmy	Bežné dotácie
2011	%	42,18	4,64	4,16	49,02
2012	%	50,96	6,18	2,03	40,83
2013	%	70,51	8,08	0,52	20,89
2014	%	64,87	5,42	3,88	26,27
2015	%	48,16	3,79	3,52	44,50

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Beroun.

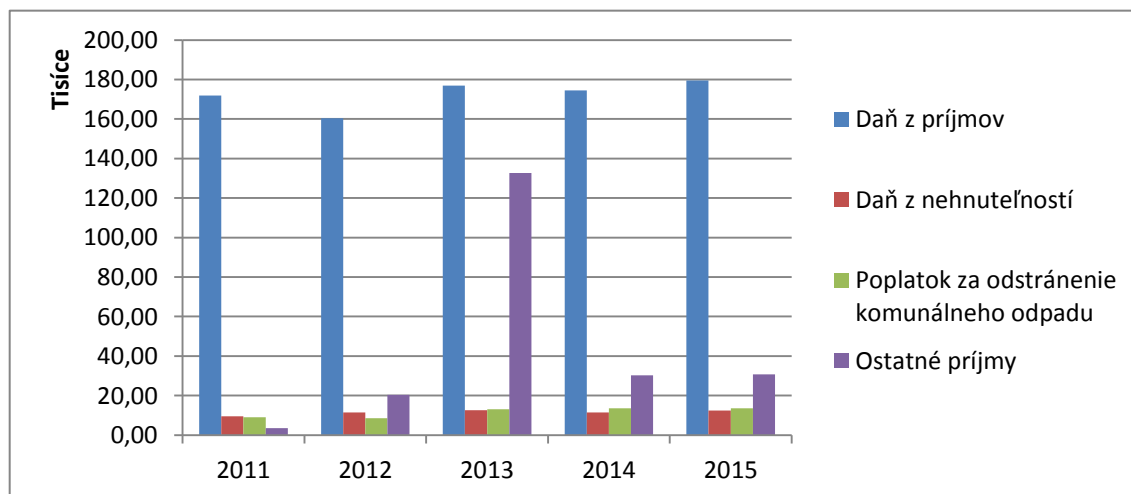
Úroveň daňový príjmov každoročne rastie (Tabuľka č.13). Najväčšou položkou sú dane z príjmov, ziskov a kapitálových výnosov, ktoré síce zaznamenali medziročný pokles o 7% percent, ale v ďalšom roku nastal ich opätovný nárast. Ich podiel na celkových daňových príjmoch mesta je na úrovni 80% avšak v roku 2013 je ich podiel na úrovni približne 52% a to v dôsledku nárastu ostatných daňových príjmov, ktoré tvoria miestne dane a poplatky, sankcie, nedaňové príjmy a pod.

Tabuľka č. 13 Štruktúra daňových príjmov mesta

Rok	Merná jednotka	Daň z príjmov	Daň z nehnuteľností	Poplatok za odstránenie komunálneho odpadu	Ostatné príjmy	Daňové príjmy spolu
2011	tis. Kč	171900,00	9 500, 00	8994,55	3429,43	194802,80
2012	tis. Kč	160 350,00	11 500,00	8 600,00	20 315,00	200 765,00
2013	tis. Kč	176970,20	12 513,52	13111,40	132590,0	336 492,00
2014	tis. Kč	174 550,00	11 500,00	13 500,00	30 232,00	229 782,00
2015	tis. Kč	179 550,00	12 400,00	13 500,00	30 705,00	236 155,00

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Beroun

Graf č. 3 Štruktúra daňových príjmov mesta Beroun

4.6 Majetkové dane mesta Beroun

Daň z nehnuteľnosti

Nepochybnou výhodou tejto dane je jej nemožnosť presunu, viditeľnosť, a vďaka evidencii v katastre nehnuteľností je ťažké ju zatajiť.³³ Tabuľky č. 16 a č.17 zobrazujú jednotlivé sadzby dane podľa jednotlivých druhov nehnuteľností, ktoré sú upravované

³³VANČUROVÁ, A. - LÁCHOVÁ, L. 2012. *Daňový systém ČR 2012*. Praha : VOX , 2012. 11. aktualizované vydání. ISBN 978-80-87480-05-2.

legislatívou a preto si ich výšku mesto alebo obec nemôžu upraviť a tak nimi ovplyvniť výšku daňových príjmov z tejto dane do rozpočtu mesta.

Daň z pozemkov podľa:

- paragrafu 6 odsek 1 zákona z nehnuteľností
- A) orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady a ovocné sady,
- B) trvalý trávnatý porast,
- C) hospodársky les,
- D) rybník s intenzívnym a priemyselným chovom rýb.

Tabuľka č. 14 Sadzby dane z pozemkov par. 6 ods. 1

Rok	Merná jednotka	A	B	C	D
2011	%	0,75	0,25	0,25	0,25
2012	%	0,75	0,25	0,25	0,25
2013	%	0,75	0,75	0,75	0,75
2014	%	0,75	0,75	0,75	0,75
2015	%	0,75	0,75	0,75	0,75

Zdroj: spracované podľa zákona 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí

- paragrafu 6 odsek 2 zákona z nehnuteľností
- E) zastavané plochy a nádvorcia,
- F) stavebný pozemok,
- G) ostatné plochy.

Tabuľka č. 15 Sadzby dane z pozemkov par. 6 ods. 2

Rok	Merná jednotka	E	F	G
2012	Kč/m ²	0,2	2	0,2
2013	Kč/m ²	0,2	2	0,2
2014	Kč/m ²	0,2	2	0,2
2015	Kč/m ²	0,2	2	0,2

Zdroj: spracované podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí

Zo stavieb

- A) obytný dom
- B) ostatná stavba, ktorá tvorí príslušenstvo k obytnému domu
- C) stavba určená na individuálnu rekreáciu, rodinný dom využívaný pre individuálnu rekreáciu
- D) stavba, ktorá plní doplnkovú funkciu ku stavbe na individuálnu rekreáciu
- E) garáž, postavená oddelene od obytného domu
- F) stavby určené na poľnohospodársku prvovýrobu, lesné a vodné hospodárstvo
- G) priemyselné stavby, dopravu, energetiku a ostatnú poľnohospodársku výrobu
- H) stavby ostatnej podnikateľskej činnosti
- I) ostatné stavby

Tabuľka č.16 Sadzby dane zo stavieb

Rok	Merná jednotka	A	B	C	D	E	F	G	H	I
2012	Kč/m ²	2	2	6	2	8	2	10	10	6
2013	Kč/m ²	2	2	6	2	8	2	10	10	6
2014	Kč/m ²	2	2	6	2	8	2	10	10	6
2015	Kč/m ²	2	2	6	2	8	2	10	10	6

Zdroj: spracované podľa zákona č. 338/1992 o dani z nemovitostí

Byty a samostatné nebytové priestory

- A) byt
- B) priestory určené na poľnohospodársku výrobu, lesné a vodné hospodárstvo
- C) priemysel, stavebníctvo, dopravu, energetiku a zvyšnú poľnohospodársku výrobu
- D) samostatný nebytový priestor využívaný ako nebytový priestor využívaný ako garáž
- E) ostatné samostatné nebytové priestory

Tabuľka č. 17 Sadzby dane z bytov a samostatných nebytových priestorov

Rok	Merná jednotka	A	B	C	D	E
2012	Kč/m ²	2	2	10	8	2
2013	Kč/m ²	2	2	10	8	2
2014	Kč/m ²	2	2	10	8	2
2015	Kč/m ²	2	2	10	8	2

Zdroj: spracované podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí

Základná sadzba dane sa násobí základným koeficientom, ktorý je obci alebo mestu pridelený podľa počtu obyvateľov. Taktiež môže byť aj miestny koeficient ktorý, ktorý si stanoví obec sama.

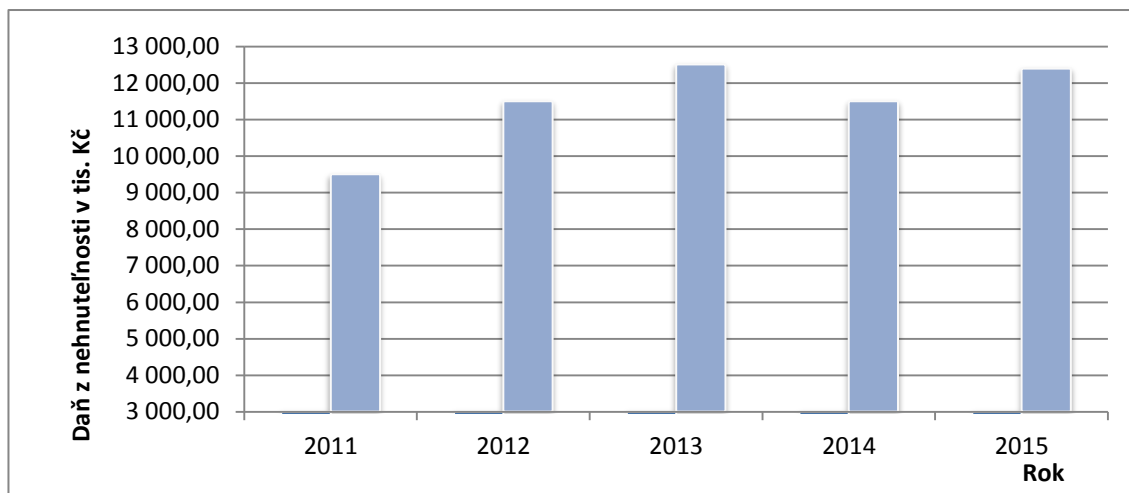
Tabuľka č. 18 Rozdelenie sídel podľa počtu obyvateľov

Veľkosť obce – počet obyvateľov	Koeficient
do 1000 obyvateľov	1
1001 – 6000 obyvateľov	1,4
6001 – 10000 obyvateľov	1,6
10 001 – 25 000 obyvateľov	2
25 001 – 50 000 obyvateľov	2,5
Nad 50 000 obyvateľov a vo Františkových Láznach, Luhačovicích, Mariánskych Láznach a Poděbradech	3,5
Praha	4,5

Zdroj: spracované podľa zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí

Mesto Beroun sa so svojim počtom obyvateľov zaraďuje podľa zákona do skupiny sídel s počtom obyvateľom do 25 00. Vzhľadom na to, pri výpočte dane z nehnuteľnosti narába samospráva s koeficientom 2. Jednotlivé intervaly počtu obyvateľov zobrazuje tabuľka č. 18.

Graf č. 4 Súčasný a predpokladaný vývoj príjmov dane z nehnuteľností

O úrovni vyrubených daní s rastúcou tendenciou vypovedá tabuľka č. 13. Avšak v roku 2014 je zaznamenaný prepád približne o 9% oproti predchádzajúcemu roku.

Podľa plánovaného rozpočtu na rok 2015 by sa však hodnota zaplatených daní z nehnuteľností v meste mala dostať na úroveň 12 400 tis. Kč. Vývoj v sledovanom období zaznamenáva graf č. 4.

Poplatok za prevádzkovanie systému zhromažďovania, zberu, prepravy, triedenia, využívania a odstraňovania komunálnych odpadov

Sadzba poplatku pre poplatníka je stanovená vo výške 700 Kč a tvoria ju:³⁴

- čiastka 250 Kč za poplatníka a kalendárny rok
- čiastka 450 Kč za poplatníka a kalendárny rok, ktorá je stanovená na základe skutočných nákladov mesta v predchádzajúcom roku na zber a zvoz netriedeného komunálneho odpadu za poplatníka a kalendárny rok.

Mesto od tohto poplatku oslobodzuje fyzické osoby do 18teho roku života, ktoré sú celoročne a trvale v zariadeniach sociálnej starostlivosti alebo zdravotníckych zariadeniach mimo územia mesta, osoby do 18 roku života, ktoré celoročne žijú mimo územia Českej republiky a fyzické osoby, ktoré majú celoročný trvalý pobyt v pobytových rezidenčných

³⁴Obecně závazná vyhláška č. 5/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

zariadeniach sociálnej starostlivosti na území mesta, pokiaľ tieto zariadenia majú na základe zmluvného vzťahu s príslušnou organizáciou zabezpečenú likvidáciu komunálneho a triedeného odpadu, ktorý v týchto zariadeniach vzniká.

4.7 Komparácia vplyvu daní na podnikateľské subjekty vo vybraných mestách

Táto kapitola poukáže na rozdielne zdanenie toho istého podnikateľského subjektu, ktorý disponuje rovnakými nehnuteľnosťami v Slovenskej aj v Českej republike. Zhodnotí rozdielnosť daňovej povinnosti v jednotlivých krajinách a vo vybraných mestách. Kurzové zmeny sú prepočítané podľa aktuálneho kurzového lístka vydaného NBS v deň výpočtu.

Príklad č. 1.:

Istý podnikateľský subjekt má vo vlastníctve záhrady s rozlohou 10 000 m² a ornú pôdu vo výmere 20 000 m². Pri svojej podnikateľskej činnosti využíva budovu s výmerou 600 m². Súčasťou jeho vlastníctva je aj pozemok (stavebný) s veľkosťou 700 m². Aká je daňová povinnosť podnikateľského subjektu v jednotlivých mestách?

Slovenská republika, Žiar nad Hronom

Záhrady	$10\,000 * 2,65 = 26\,500 \text{ €}$
	$26\,500 * 0,0025 = 66,25 \text{ €/rok}$
orná pôd	$20\,000 * 0,3120 = 6\,240 \text{ €}$
	$6240 * 0,0025 = 15,60 \text{ €/rok}$
budova	$600 * 4,40 = 2\,640 \text{ €}$
	$2640 * 0,006 = 15,84 \text{ €/rok}$
pozemok	$700 * 26,55 = 18\,585 \text{ €}$
	$18\,585 * 0,006 = 111,51 \text{ €/rok}$
Daňová povinnosť spolu	209,20 €/rok

Česká republika, Beroun

Záhřada	$10\,000 * 3,7^{35} = 37\,000 \text{ Kč}$
	$37\,000 * 0,0075^{36} = 277,50 \text{ Kč/rok}$
orná pŕda	$20\,000 * 3,7 = 74\,000 \text{ Kč}$
	$74\,000 * 0,0075 = 555 \text{ Kč/rok}$
Budova	$600 * 10^{37} = 6\,000 \text{ Kč/rok}$
<u>Pozemok</u>	<u>$700 * 2 * 1,5 = 2\,100 \text{ Kč/rok}$</u>
Daňov povinnosť	8932,50 Kč/rok

Prepočet meny $89832 \text{ Kč} / 27,570^{38} = 323,99 \text{ €}$

Daňov zaťaženie podnikateľského subjektu na území Slovenskej republiky v danej lokalite je menšie ako daňov zaťaženie toho istého subjektu vo vybranej lokalite v Českej republike.

Subjekt dane zaplatí v podmienkach slovenskej legislatívy o približne 55% nižšiu daň, čo v absolútnom vyjadrení vytvára rozdiel 114,79 €. To znamená, že pre takýto podnikateľský subjekt je výhodnejšie vykonávať činnosť na Slovensku.

Z pohľadu zaťaženia daňovníka pri jednotlivých administratívnych úkonoch spojených s daňou z nehnuteľností má občan SR výhodu, pretože českí daňovníci majú povinnosť uhrádzať daň zo stavieb a z bytov finančnému úradu. Tým sa narušuje princíp administratívnej jednoduchosti. S vyšším počtom administratívnych úkonom rastú aj náklady na správu daní a jednotlivci a podnikateľské subjekty sú nútení absolvovať návštevu týchto inštitúcií a obetovať tak určité množstvo času.

Hoci legislatíva oboch krajín upravuje hodnoty pre výpočet základu dane v slovenských podmienkach si výšku percenta zo základu dane stanovujú samosprávy sami. V ČR zodpovedá za návrh týchto údajov finančný úrad a následne sú transformované

³⁵ Cena stanoven pre daný pozemok v okrese Beroun podľa Zoznamu katastrálnych území a priemernej ceny pozemkov ornej pôdy, chmeľníc, viníc, záhrad, ovocných sadov, lúk a pasienkov.

³⁶ §6, ods.1, písmeno a) zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí v znení neskorších predpisov.

³⁷ Sadzba stanoven zákonom podľa §11 ods.1 písm. d) zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí.

³⁸ Aktuálny kurz NBS, <<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>> [cit. 2015. 04. 02]

do zákona o dani z nehnuteľností platného pre celú republiku. Z toho vyplýva rozdielnosť a samotné nedodržiavanie princípu efektívnosti.

Príklad č. 2:

U toho istého podnikateľského subjektu sa určí výška miestneho poplatku za rok 2015 za odvoz komunálneho odpadu v danej samospráve. Odvoz komunálneho odpadu sa vykonáva raz za dva týždne a podnikateľ využíva zbernú nádobu s objemom 110 litrov.

Slovenská republika, Žiar nad Hronom

$$0,023 \cdot 110 \cdot 26 = 65,78 \text{ €}$$

Česko republika, Beroun

$$1 \cdot 700 = 700 \text{ Kč}$$

$$\text{Prepočet meny } 700\text{Kč} / 27,570 = 25,39 \text{ €}$$

Výsledok daného príkladu je značne rozdielny a hovorí o tom, že poplatky za zber a spracovanie komunálneho odpadu v ČR sú nižšie oproti SR o viac ako 60 %. To znamená, že v danej krajine nižšie vymedzené poplatky sú predpokladom lepšie nastavenej fiškálnej politiky krajiny, ktorá umožňuje stanovenie poplatkov na nižšej úrovni.

4.8 Finančná a daňová sila vybraných miest

Objem a štruktúra príjmov je dôležitá z pohľadu výdavkovej politiky miestnej samosprávy a prezentuje postavenie samospráv. Súčasne hovorí aj o ich závislosti na štátnom rozpočte a daňovej výnosnosti.³⁹ Hodnotu príjmov sleduje ukazovateľ finančnej sily samosprávy a daňovej sily obce.

³⁹ ŽÁRSKA, E. 2009. *Finančná kapacita obce ako determinant rozvoja*. In Teoretické a praktické aspekty verejných financií. Miesto vydania : Vysoká škola ekonomická v Prahe, 2009. ISBN 978-80-245-1513-7

Zisťovaním daňovej sily sa určuje daňová výnosnosť obce. Pri jej hodnotení najsilnejšie postavenia zastáva daň z nehnuteľností. Finančná sila zobrazuje stabilitu opakujúcich sa príjmov rozpočtu.

$$\text{Daňová sila} = (\text{miestne dane} + \text{podielové dane}) / \text{počet obyvateľov}$$

$$\text{Finančná sila} = (\text{miestne dane} + \text{podielové dane} + \text{dotácie}) / \text{počet obyvateľov}$$

Priemerná hodnota príjmov z miestnych a podielových daní v Žiari nad Hronom vyčíslená podľa údajov za celé sledované obdobia (Tabuľka č. 19) je na úrovni 371,75 €/ 1 obyvateľ mesta. Najvyššia hodnota je zaznamenaná v roku 2015, avšak údaje pre tento rok vychádzajú len z návrhu rozpočtu pre toto rozpočtové obdobie.

V prípade ak by si tento ukazovateľ naďalej zachoval rastovú tendenciu výsledkom by bola rastúca ekonomická stabilita mesta. Rovnako zaznamenáva progresivitu aj ukazovateľ finančnej sily obce.

Oba hodnotené ukazovatele zaznamenali v roku 2013 prepád a to v dôsledku poklesu kapitálových príjmov do rozpočtu mesta. Tie boli v tomto roku nižšie o 56% oproti predchádzajúcemu roku 2012.

Tabuľka č. 19 Hodnoty daňovej a finančnej sily mesta Žiar nad Hronom

Rok	Daňová sila (€/obyvateľ)	Index vývoja	Finančná sila (€/obyvateľ)	Index vývoja
2011	363,44	-	438,04	-
2012	370,63	1,02	756,35	1,73
2013	367,26	0,99	535,58	0,71
2014	372,27	1,01	372,26	0,69
2015	386,58	1,04	386,58	1,04

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Žiar nad Hronom

Finančná sila samosprávy mesta Beroun spočiatku vykazovala stabilný nepriaznivý každoročný zostup o 15 %, ale plán mestského rozpočtu na roky 2014 a 2015 predpokladá zvýšenie príjmov do mestskej kasy, ktorých nositeľom je daň z nehnuteľností.

Ukazovateľ daňovej sily mesta Beroun zaznamenáva počas sledovaných rokov nestabilné hodnoty (Tabuľka č. 20). To znamená, že úroveň daňových príjmov z miestnych daní do rozpočtu mesta nie je proporcionálna a každoročne zaznamenáva zmenu, ktorá bola maximálna v roku 2014 keď bol výpadok týchto prostriedkov na úrovni 24% oproti predchádzajúcemu sledovanému obdobiu.

Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za sledované obdobie dosahuje úroveň 11 591,38 Kč na jedného obyvateľa. Prepočtom podľa aktuálneho kurzu (1 € = 27,570 Kč) platného pre deň výpočtu dosiahne 420,43 €.

Výsledkom je o 13 % vyšší podiel vybraných miestnych a podielových daní na jedného obyvateľa. Do úvahy však treba brať fakt, že Žiar nad Hronom prepočítava objem svojich daňových príjmov z týchto daní na väčší počet obyvateľov.

Priemerné hodnoty finančnej sily jednotlivých miest sa od seba líšia o takmer 40%. Vyššiu úroveň 19 702,73 Kč/ 1 obyvateľ (714, 64 €/ 1 obyvateľ) dosahuje ukazovateľ v ČR oproti SR a jeho hodnote 497,76 €/ 1 obyvateľ.

Tabuľka č. 20 Hodnoty daňovej a finančnej sily mesta Beroun

Rok	Daňová sila (tis. Kč/obyvateľ)	Index vývoja	Finančná sila (tis. Kč/obyvateľ)	Index vývoja
2011	10 275,49	-	22 220,31	-
2012	10 589,99	1,03	19 074,74	0,85
2013	12 514,08	1,18	16 222,23	0,85
2014	12 120,58	0,96	17 028,85	1,05
2015	12 456,75	1,02	23 967,51	1,41

Zdroj: spracované podľa údajov mesta Beroun

Daňová sila predstavuje objem finančných prostriedkov, ktoré samospráva pravidelne každoročne získava do svojho rozpočtu a podľa vlastného uváženia s nimi hospodári. Podielové dane ako aj dane z nehnuteľností spolu s dotáciami sú stabilným príjmom do rozpočtu mesta. Vzhľadom na dosiahnuté hodnoty mesto Beroun dosahuje lepšiu stabilitu svojich príjmov.

4.9 Využívanie príjmov mesta

Žiar nad Hronom

Mesto Žiar nad Hronom využíva svoje príjmy, ktoré má k dispozícii na financovanie vlastných projektov, ktorých náklady sú plnej výške hradené z rozpočtu samosprávy. V meste sú však realizované investície, ktoré mesto len spolufinancuje určitou čiastkou, pretože väčšina zdrojov na ich financovanie plyní z fondov Európskej únie a zo štátneho rozpočtu. Takýmto projektom je aj realizácia Centra na zhodnocovanie odpadov, ktoré mesto financuje 5 % z celkového schváleného objemu nákladov vyčíslených na jeho realizáciu. Toto centrum má prispieť ku komplexnému a efektívnemu zaobchádzaniu s odpadom t.j. minimálna tvorba odpadov, materiálové a energetické zhodnotenie a následne aj zneškodňovanie odpadov na skládkach.

Aktuálne je z mestského rozpočtu financovaná rekonštrukcia multifunkčnej športovej haly na Partizánskej ulici. Ďalší objem prostriedkov bol v rokoch 2011 – 2014 použitý na rekonštrukciu oddychovej zóny na Hviezdoslavovej ulici, rekonštrukciu a modernizáciu materských a základných škôl, ktorých zriaďovateľom je mesto, ako aj na rekultiváciu centrálnej mestskej zóny.

V zmysle aktuálnych právnych predpisov môže mesto poskytnúť, pri splnení stanovených podmienok, oprávneným osobám nenávratné finančné prostriedky, ktorých výšku schvaľuje mestské zastupiteľstvo. Tieto dotácie sú poskytované najčastejšie na ochranu a tvorbu životného prostredia, na obnovu verejných priestranstiev a na ochranu vonkajších priestorov bytových domov prostredníctvom kamerového systému.

Beroun

Jednou investične a administratívne najnáročnejších investícií, na ktorých sa mesto Beroun podieľa je presun autobusového nástupišťa na Tyršovej ulici. Projekt rieši dopravnú situáciu oblasti a z väčšej miery je financovaný z Programu švajčiarsko – českej spolupráce a mesto tu preinvestuje približne 10 miliónov Kč.

Mestské finančné prostriedky sa značne podieľajú na podpore financovania cestovného ruchu, pretože mesto je turistickým centrom Stredočeského kraja. V rámci Regionálneho operačného programu a spolufinancovania obce bolo zriadené múzeum berounskej keramiky.

Mesto svojimi dotáciami a príspevkami z mestskej kasy podporuje športové a kultúrne podujatia, aktivity v sociálnej a zdravotnej oblasti, ako aj školstvo a dopravu v meste. Žiadatelia získajú tieto prostriedky na konkrétne účely pri splnení podmienok, vo výške schválenej Zastupiteľstvom mesta Beroun.

Príjmy plynúce do mestského rozpočtu sú prerozdeľované aj do Fondu životného prostredia ako aj do Fondu regenerácie mestskej pamiatkovej zóny.

5 Diskusia

Reštrukturalizácia verejnej správy v roku 2005 prispela k zmene financovania územných miestnych samospráv. Mestám a obciam posilnila právomoci pri vyrubovaní miestnych daní a poplatkov. Adekvátnymi opatreniami sa vláda snaží zefektívniť daňovú politiku samospráv. Tú možno považovať za efektívnu vtedy, keď úžitok z nej plynúci je väčší ako hodnota vstupov. Efektivitu daňovej politiky na komunálnej úrovni treba dosahovať postupnými krokmi. Dôležité je začiatkové rozhodnutie o tom, aké nové miestne dane sa zavedú prípadne ako optimálne upraviť tie platné, akú úroveň bude mať sadzba dane. Ustanovenie administratívnych úkonov s ich správou a vyberaním, by malo byť nenáročné a s ohľadom na daňovníka. A v nepodstatnom rade aj objem prostriedkov získaných do rozpočtu z týchto daní, by mal spĺňať určitú úroveň, ktorá by sa mala odraziť na úžitku z verejných statkoch pre platiteľov dane.

Preskúmaním problematiky miestnych daní a poplatkov v Slovenskej a Českej republike možno hovoriť aj o efektívnosti respektíve neefektívnosti tejto oblasti zdaňovania, prípadne aj o približovaní sa k optimálnosti celého daňového systému daných krajín ako aj dodržiavanie daňových princípov.

Ustanovenie sadzby dane by malo byť na takej úrovni aby nebola príliš nízka, teda taká, aby priniesla primeraný výnos a nie zbytočne vysoká, ktorá by odradzovala platiteľov dane vyhnúť sa svojej povinnosti a uhrádzať tak svoje záväzky voči samosprávam. Mestá a obce Slovenskej republiky majú právo upravovať výšku jednotlivých sadzieb daní a tak ovplyvniť príjem do rozpočtu mesta. V Českej republike sú sadzby pre jednotlivé druhy daní z nehnuteľností upravené zákonom.

V ČR je daňovník povinný navštíviť viaceré inštitúcie, pri platení dane zo stavieb a bytov. To spôsobuje rast nákladov na správu daní a náročnosť administrácie, čo následne vedie k narušeniu princípu jednoduchosti a ako aj narušenie systému decentralizácie.

V uvedenom prípade vznikla vyššia daňová povinnosť vypočítaná podľa českej legislatívy. Z tohto hľadiska možno považovať slovenské daňové podmienky pre oblasť miestnych daní za priaznivejšie.

Výpočet dane z nehnuteľností je v krajinách rozličný. Slovenská legislatíva uvádza sadzby jednotlivých daní z nehnuteľností, no je v právomoci mesta upraviť si ich výšku. Výpočet dane z pozemkov ovplyvňuje hodnota toho ktorého pozemku. Tá je uvedená

v prílohe zákona a zobrazuje hodnotu pozemkov v každom katastrálnom území Slovenskej republiky. V Českej republike vstupuje do výpočtu koeficient, ktorý je rozdielny pre jednotlivé regióny.

Zapojením takýchto nástrojov do výpočtu dane z pozemkov sa *zachováva princíp zdaňovania podľa úžitku*.

Rozdielnosť pri výške daňovej povinnosti nastala aj pri povinnosti platiť miestny poplatok za spracovanie komunálneho odpadu. V slovenských podmienkach sa berie do úvahy početnosť odvozu odpadov a aj objem zbernej nádoby a mesto si samo určuje sadzbu za určitý objem vyprodukovaného odpadu. Výsledná výška poplatku je určená ako súčin týchto veličín, pretože v meste Žiar nad Hronom je zavedený množstvový zber. V českých mestách a obciach je konečná čiastka určená na úhradu zložená z dvoch zložiek a to zo skutočných nákladov na odvoz odpadu vynaložených v predchádzajúcom roku a čiastky stanovenej na jedného obyvateľa obce.

Vybrané mestá týchto krajín realizujú na svojom území sociálnu politiku. Formou ich realizácie sú rôzne oslobodenia od poplatkov pre určité skupiny občanov, na základe ustanovení vo všeobecne záväzných nariadeniach prípadne inom platnom predpise.

Hoci je úroveň príjmov plynúcich do rozpočtov rozdielna, obe mestá sa snažia využívať ich na rozvoj mesta ako aj na podporu sociálnej, zdravotnej starostlivosti. Osobitú dôležitosť má podpora športu, vzdelávania a kultúra v týchto mestách. Výsledkom toho sú aj zrealizované, ale aj aktuálne prebiehajúce projekty, ktoré mestá financujú a zvyšujú tak kvalitu života pre svojich obyvateľov.

Záver

„Dane triedime na dobré a zlé.

Dobré sú tie, ktoré platí sused.“

Z. SADOVSKÝ

Daňovej politike sa v každom štáte venuje zvýšená pozornosť a dane samotné sú neustále predmetom diskusií a hýbu celou spoločnosťou. Dane sú základom príjmovej časti verejných rozpočtov a tak sa stávajú zdrojom na financovanie potrieb jednotlivých úrovní usporiadania štátneho aparátu. Zákonodarné orgány by mali formulovať ciele danej daňovej politiky a tie následne prostredníctvom zákonov transformovať do daňovej sústavy.

Témou bakalárskej práce boli miestne dane a ich uplatnenie v podmienkach Slovenskej a Českej republiky čo umožnilo preskúmať daňové systémy oboch krajín. S platením daní a poplatkov sa často objaví úvaha o tom či prostriedky z vyrubených daní sú využité efektívne a či daňový systém tomu napomocný.

Dosiahnutie optimálneho daňového systému je veľmi náročné keďže ide o dynamický proces, ktorý je nevyhnutné neustále prispôbovať podmienkam meniacim sa v rámci krajiny ale aj na medzinárodnej úrovni. Kritéria na optimálny stav sú v mnohých prípadoch protichodné a preto je náročné takýto status nemožné dosiahnuť.

Zoznam tabuliek

<i>Tabuľka č. 1 Prvky daňového systému</i>	<i>11</i>
<i>Tabuľka č. 2 Sadzby dane z nehnuteľností</i>	<i>25</i>
<i>Tabuľka č. 3 Štruktúra daňových príjmov štátneho rozpočtu SR 2011 – 2015</i>	<i>31</i>
<i>Tabuľka č. 4 Štruktúra rozpočtu mesta</i>	<i>32</i>
<i>Tabuľka č. 5 Podiel jednotlivých príjmov na celkových príjmoch mesta</i>	<i>32</i>
<i>Tabuľka č. 6 Štruktúra daňových príjmov mesta</i>	<i>33</i>
<i>Tabuľka č. 7 Sadzby dane z pozemkov</i>	<i>35</i>
<i>Tabuľka č. 8 Sadzby dane zo stavieb</i>	<i>36</i>
<i>Tabuľka č. 9 Sadzby dane z bytov a nebytových priestorov v nebytovom dome</i>	<i>36</i>
<i>Tabuľka č. 10 Štruktúra daňových príjmov štátneho rozpočtu ČR 2011 – 2015</i>	<i>39</i>
<i>Tabuľka č. 11 Štruktúra rozpočtu mesta</i>	<i>40</i>
<i>Tabuľka č. 12 Podiel jednotlivých príjmov na celkových príjmoch</i>	<i>40</i>
<i>Tabuľka č. 13 Štruktúra daňových príjmov mesta</i>	<i>40</i>
<i>Tabuľka č. 14 Sadzby dane z pozemkov par. 6 ods.1</i>	<i>42</i>
<i>Tabuľka č. 15 Sadzby dane z pozemkov par. 6. ods.2</i>	<i>42</i>
<i>Tabuľka č. 16 Sadzby dane zo stavieb</i>	<i>43</i>
<i>Tabuľka č. 17 Sadzby dane z bytov a samostatných nebytových priestorov</i>	<i>44</i>
<i>Tabuľka č. 18 Rozdelenie sídel podľa počtu obyvateľov</i>	<i>44</i>
<i>Tabuľka č. 19 Hodnoty daňovej a finančnej sily mesta Žiar nad Hronom</i>	<i>49</i>
<i>Tabuľka č. 20 Hodnoty daňovej a finančnej sily mesta Beroun</i>	<i>50</i>

Zoznam grafov

<i>Graf č. 1 Štruktúra daňových príjmov mesta Žiar nad Hronom</i>	<i>33</i>
<i>Graf č. 2 Súčasný a predpokladaný vývoj príjmov dane z nehnuteľností</i>	<i>37</i>
<i>Graf č. 3 Štruktúra daňových príjmov mesta Beroun</i>	<i>41</i>
<i>Graf č. 4 Súčasný a predpokladaný vývoj príjmov dane z nehnuteľností.....</i>	<i>45</i>

Zoznam použitej literatúry

Knihy/ Monografie

1. HARUMOVÁ A. – KUBÁTOVÁ. K, 2006. *Dane podnikateľských subjektov*. Bratislava : Poradca podnikateľa, 2006, 296 s. ISBN 80-88931-55-X
2. KUBÁTOVÁ, K. 2006. *Daňová teória a politika*. Praha : ASPI, 2006, s. 13. ISBN 80-7357-205-2
3. LÉNÁRTOVÁ, G. 2015. *Daňové systémy*. Bratislava : Ekonóm, 2015, 299 s. ISBN 978-80-225-4029-2
4. VANČUROVÁ, A. - LÁCHOVÁ, L. 2012. *Daňový systém ČR 2012*. Praha : VOX , 2012. 372 s. 11. ISBN 978-80-87480-05-2.
5. SCHULTZOVÁ, A. 2004. *Daňovníctvo v SR*. Bratislava : Súvaha, 2004, 311 s. ISBN 80-88727-77-4
6. SMITH, A. 1958. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Praha : Liberalni institut, 2001, 986 s. ISBN 80-86389-15-4

Elektronické dokumenty – monografie

7. DUBIELOVÁ, V. KOVALČÍKOVÁ, A., SOLÍK, J. 2013. *Dane SR a ich aktuálne zmeny*. [online]. Bratislava : Metodicko - pedagogické centrum, 2013 [2014.11.23] Dostupné na internete: <http://www.mpc-edu.sk/library/files/dane_solik_web.pdf>. ISBN 978-80-8052-555-2
8. <<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>>

Článok zo zborníka a monografie

9. POLIAK, L. 2013. *Možnosti zefektívnenia komunálnej daňovej politiky*. In *Trendy v podnikaní*. Miesto vydania : Západočeská univerzita v Plzni, 2013. ISBN 978-80-261-0321-9
10. ŽÁRSKA, E. 2009. *Finančná kapacita obce ako determinant rozvoja*. In *Teoretické a praktické aspekty verejných financií*. Miesto vydania : Vysoká škola ekonomická v Prahe, 2009. ISBN 978-80-245-1513-7

Normy:

Ústava Slovenskej republiky, tretia hlava č. 460/1992 Zb. zo dňa 1. 9. 1992 v znení neskorších predpisov, prvý oddiel, článok 59.

Zákon číslo 40/ 1964 Zb. Občiansky zákonník.

Zákon číslo 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Zákon číslo 338/1992 Sb. o dani nemovitých věcí..

Zákon číslo 565/1990 Sb. o místních poplatcích v znení neskorších predpisov.

Všeobecne záväzné nariadenie č. 9/2014 mesta Žiar nad Hronom.

Obecně závazná vyhláška č. 5/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Internetové zdroje

<<http://alianciapas.sk/tag/dane-z-nehnutelnosti/>> [cit. 2015. 04.05.]

<<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>> [cit. 2015. 04. 02.]